

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ОСОЛ, ЗӨРЧЛИЙГ ШИНЖЛЭН ШАЛГАХ ЖУРАМ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1. Энэхүү журмаар төмөр замын тээврийн байгууллага болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигчийн үйл ажиллагаанд гарсан төмөр замын тээврийн осол, зөрчил, дутагдлыг ангилах, мэдээлэх, шинжлэн шалгах, бүртгэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2. Нэр томъёоны тодорхойлолт

1.2.1. “Төмөр замын тээврийн осол” гэж төмөр замын хөдлөх бүрэлдэхүүний хөдөлгөөнөөс үүдэн хүний амь нас хохирсон, хүний эрүүл мэндэд хүнд гэмтэл учирсан, хүрээлэн буй орчин, иргэн, хуулийн этгээдийн эд хөрөнгөд их хэмжээний хохирол учруулсан үйл явдлыг хэлнэ.

1.2.2. “Төмөр замын тээврийн зөрчил” гэж төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд ноцтой эрсдэл учруулсан, осол гарах бодит аюул бий болгосон, эсхүл төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд хохирол, ноцтой саатал учруулсан боловч энэ журамд заасан осолд хамаарахгүй үйл явдлыг хэлнэ.

1.2.3. “Төмөр замын тээврийн дутагдал” гэж төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд илэрсэн, хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангаагүй техник, технологи, зохион байгуулалтын доголдлын улмаас төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд эрсдэл үүссэн боловч хүний амь нас, эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчин, иргэн, хуулийн этгээдийн эд хөрөнгөд хохирол учруулаагүй үйл явдлыг хэлнэ.

1.2.4. “Төмөр замын тээврийн гаднын нөлөөлөлтэй үйл явдал” гэж төмөр замын тээврийн байгууллагаас үл хамаарах гуравдагч этгээдийн үйлдэл, эс үйлдэхүйгээс үүдэн гарсан осол, зөрчил, дутагдлыг хэлнэ.

1.3. Энэхүү журамд хэрэглэсэн “Зөрчил” нь Зөрчлийн тухай хуульд заасан зөрчлийн ойлголтод хамаарахгүй бөгөөд төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын үйл явдлыг ангилах зориулалттай ойлголт болно.

1.4. Осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгах үйл ажиллагааны зорилго нь тэдгээрийн шалтгаан, нөхцөлийг үнэн зөв тогтоох, дахин давтагдахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлох, төмөр замын тээврийн аюулгүй байдлыг хангах, сайжруулахад оршино.

1.5. Шинжлэн шалгах ажиллагааны хүрээнд осол, зөрчил, дутагдлыг бүртгэх, тайлан гаргах, дүн шинжилгээ хийх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

1.6. Төмөр замын тээврийн байгууллага болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь энэхүү журмыг мөрдөхөөс гадна өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон осол, зөрчил, дутагдлыг бүртгэх,

шинжлэн шалгах, тайлагнах, урьдчилан сэргийлэх болон аюулгүй байдлыг сайжруулах дотоод журам, зааврыг батлан мөрдөж болно.

1.7. Осол, зөрчил, дутагдал, гаднын нөлөөлөлтэй үйл явдлыг бүрэн, тасралтгүй бүртгэж, тэдгээрийн давтамж, хандлага, уялдаа холбоонд дүн шинжилгээ хийснээр төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд учирч болзошгүй эрсдэлийг илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлох нь шинжлэн шалгах үйл ажиллагааны үндсэн зарчим болно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫН АНГИЛАЛ

2.1. Төмөр замын тээврийн осол

Дараах үйл явдлын улмаас хүний амь нас хохирсон, хүний эрүүл мэндэд хүнд гэмтэл учирсан, хүрээлэн буй орчин, иргэн, хуулийн этгээдийн эд хөрөнгөд их хэмжээний хохирол учирсан, эсвэл хөдлөх бүрэлдэхүүн ашиглалтаас хасах, их засвар хийх хэмжээнд гэмтсэн тохиолдлыг төмөр замын тээврийн осолд тооцно:

2.1.1. Хөдлөх бүрэлдэхүүн өөр хөдлөх бүрэлдэхүүнтэй эсвэл тээврийн хэрэгсэлтэй мөргөлдсөн;

2.1.2. Хөдлөх бүрэлдэхүүн замаас гарсан;

2.1.3. Аюултай ачаа тээвэрлэх явцад аюултай ачаа асгарсан, шатсан, дэлбэрсэн, урвалд орсон;

2.1.4. Вагон, чингэлэгт ачсан ачаа шатсан, дэлбэрсэн;

2.2. Төмөр замын тээврийн зөрчил

Төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд ноцтой эрсдэл учруулсан, осол гарах бодит аюул бий болгосон, эсвэл төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд хохирол, саатал учруулсан, энэхүү журмын 2.1-д заасан үр дагавар үүсээгүй дараах үйл явдлыг төмөр замын тээврийн зөрчилд тооцно:

2.2.1. Хөдлөх бүрэлдэхүүн өөр хөдлөх бүрэлдэхүүнтэй эсвэл тээврийн хэрэгсэлтэй мөргөлдсөн;

2.2.2. Хөдлөх бүрэлдэхүүн замаас гарсан;

2.2.3. Аюултай ачаа тээвэрлэх явцад аюултай ачаа асгарсан, шатсан, дэлбэрсэн, урвалд орсон;

2.2.4. Вагон, чингэлэгт ачсан ачаа шатсан, дэлбэрсэн;

2.2.5. Галт тэргийг эзэлгээтэй замд хүлээн авсан;

2.2.6. Галт тэргийг эзэлгээтэй хоорондын замд явуулсан;

2.2.7. Бэлэн бус замналаар галт тэрэг хүлээн авсан, явуулсан;

2.2.8. Хөдлөх бүрэлдэхүүн хориглосон дохио өнгөрсөн;

2.2.9. Хөдлөх бүрэлдэхүүний дор сум шилжсэн;

2.2.10. Дохио буруу дохиолсон - гэрлэн дохионы хориглосон заалт нь зөвшөөрсөн заалт руу эсвэл хурд бууруулахыг шаардсан заалт нь илүү зөвшөөрсөн заалт руу хуурамчаар шилжсэн тохиолдол;

2.2.11. Галт тэрэгний авто угсраа салсан, тасарсан;

2.2.12. Хөдлөх бүрэлдэхүүн доор зам төмөр тасарсан, ухагдсан;

2.2.13. Хөдлөх бүрэлдэхүүний эд анги хугарсан - хөдлөх бүрэлдэхүүний хос дугуйн гол, голын хүзүү буюу дугуй, хажуу арал, нумын дээд дам нуруу, ноён нуруу хугарсан, тасарсан, хагарсан тохиолдол;

2.2.14. Хөдлөх бүрэлдэхүүний эд анги зам дээр унаснаас галт тэрэгний хөдөлгөөнд саад учруулсан, галт тэрэгний хөдөлгөөнийг цааш үргэлжлүүлэх боломжгүй болсон;

2.2.15. Ачаа зам дээр унаж, асгарч, шилжсэнээс галт тэрэгний хөдөлгөөнд саад учруулсан;

2.2.16. Аюултай ачаа асгарсан, алдагдсан болон аюултай ачаа тээвэрлэж буй вагоныг техникийн гэмтлийн улмаас салгасан;

2.3. Төмөр замын тээврийн дутагдал

Төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд илэрсэн, хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангаагүй техник, технологи, зохион байгуулалтын доголдлын улмаас төмөр замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд эрсдэл үүсгэж болзошгүй дараах үйл явдлыг төмөр замын тээврийн дутагдалд тооцно:

2.3.1. Зорчигчийн вагоныг замд салгасан;

2.3.2. Хөдлөх бүрэлдэхүүний техникийн гэмтлээс зорчигчийн галт тэргийг явуулахыг цуцалсан, аялалын дунд өртөө, зөрлөгт зорчигч буулгасан;

2.3.3. Зүтгүүрийн гэмтлийн улмаас зорчигчийн галт тэрэг хоорондын зам буюу дундын өртөөнд зогсож, туслах зүтгүүрээр хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлсэн;

2.3.4. Галт тэрэг, хөдлөх бүрэлдэхүүн эд юмс дайрсан - Галт тэрэг болон сэлгээний бүрэлдэхүүнд хөдлөх бүрэлдэхүүний эд анги, тоормосын ивүүр, замаас авагддаг нэгжүүд, замын дээд цогцын материал /чигжээсээс бусад/ замын багажууд, ачаа бараа дайрагдсан, шүргэгдсэн бүх тохиолдол. Ивүүртэй явуулсан тохиолдол энэ ангилалд орно;

2.3.5. Галт тэрэгний сүүлийн вагоноос бусад бүрэлдэхүүний төгсгөлийн кран хаалттай явуулсан;

2.3.6. Ачааны техникийн нөхцөл зөрчигдсэний улмаас вагоныг замд салгасан;

2.3.7. Хос дугуй, гүүшин, татах цахилгаан хөдөлгүүр гацсан, эсхүл хос дугуйн гадаргууд зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс их чирэг, шаваас үүссэн;

2.3.8. Галт тэрэгний вагоныг гүүшин халсны улмаас замд салгасан;

2.4. Төмөр замын тээврийн гаднын нөлөөлөлтэй үйл явдал

Байгалийн үзэгдэл, хүн, амьтан, тээврийн хэрэгсэл болон төмөр замын байгууллагын үйл ажиллагаанаас үл хамаарах бусад хүчин зүйлийн нөлөөгөөр үүссэн осол, зөрчил, дутагдлыг төмөр замын тээврийн гаднын нөлөөлөлтэй үйл явдалд тооцно:

2.4.1. Байгалийн болон гаднын нөлөөллийн улмаас төмөр замын тээвэрлэлт, суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний хэвийн үйл ажиллагаа алдагдаж осол, зөрчил, дутагдал үүссэн;

2.4.2. Төмөр замын гарам дээр авто замын хөдөлгөөнд оролцогчтой холбоотойгоор хөдлөх бүрэлдэхүүн тээврийн хэрэгсэлтэй мөргөлдсөн;

2.4.3. Төмөр замын хамгаалалтын бүсэд хүн, амьтан нэвтэрснээс галт тэрэгний хөдөлгөөн саатсан.

2.5. Төмөр замын тээврийн байгууллага нь үйл ажиллагааны онцлогоос хамааран энэхүү журмын 2.3-т заасан дутагдлаас гадна ижил шинжтэй бусад үйл явдлыг дутагдалд тооцож, бүртгэж болно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫГ МЭДЭЭЛЭХ

3.1. Осол, зөрчил, дутагдлыг шуурхай мэдээлэх

3.1.1. Төмөр замын тээврийн байгууллага болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь осол, зөрчил, дутагдал гарсан тухай мэдээллийг харилцаа холбооны хэрэгслээр нэн даруй, гэхдээ 2 цагаас хэтрэхгүй хугацаанд дараах байгууллагад мэдэгдэнэ:

- төрийн захиргааны төв байгууллага;
- төрийн захиргааны байгууллага, түүний төмөр замын тээврийн хяналтын улсын ахлах байцаагч, холбогдох улсын байцаагч;

Мөн осол, зөрчил, дутагдлын нөхцөл байдлаас хамааран шаардлагатай тохиолдолд дараах байгууллагад шуурхай мэдэгдэнэ:

- онцгой байдлын байгууллага;
- эмнэлгийн байгууллага;
- цагдаагийн байгууллага;
- орон нутгийн удирдах байгууллага;
- тээвэрлэгч, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч.

3.1.2. Харилцаа холбооны хэрэгслээр шуурхай мэдээлэл өгөхдөө осол, зөрчил, дутагдал гарсан газар, огноо, цаг, нөхцөл байдал, урьдчилсан хохирлын мэдээлэл, холбогдох байгууллага, этгээдийн нэр, мэдээлэл өгсөн этгээдийн нэр, албан тушаал, холбоо барих утасны дугаарыг мэдэгдэнэ.

3.2. Бичмэл мэдээлэл

3.2.1. Шуурхай мэдээллийг өгснөөс хойш 12 цагийн дотор энэхүү журмын хавсралтад заасан маягтын дагуу бичмэл мэдээллийг үйлдэж, энэ журмын 3.1.1-д заасан байгууллага, албан тушаалтан болон холбогдох этгээдэд хүргүүлнэ.

3.3. Осол, зөрчил, дутагдлын нэгдсэн мэдээлэл

3.3.1. Төмөр замын тээврийн байгууллага болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь тухайн сард гарсан осол, зөрчил, дутагдлын нэгдсэн мэдээллийг дараагийн сарын 10-ны өдрийн дотор төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

3.3.2. Төрийн захиргааны байгууллага нь тухайн сард гарсан осол, зөрчил, дутагдлын нэгдсэн мэдээллийг нэгтгэн, дараагийн сарын 20-ны өдрийн дотор төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

3.4. Олон нийт, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд мэдээлэл өгөх

3.4.1. Осол, зөрчил, дутагдлын талаар олон нийт, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд өгөх мэдээллийг төрийн захиргааны төв байгууллага, төрийн захиргааны байгууллага болон тухайн байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан өгнө.

3.4.2. Шинжлэн шалгах ажиллагаа дуусаагүй байхад осол, зөрчил, дутагдлын шалтгаан, буруутай этгээдийн талаар урьдчилсан дүгнэлт бүхий мэдээлэл, ярилцлага өгөхийг хориглоно.

3.4.3. Олон нийт, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд мэдээлэл өгөхдөө төрийн, албаны, байгууллагын болон хувь хүний нууцад хамаарах мэдээллийг задруулахгүй байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫГ ШИНЖЛЭН ШАЛГАХ

4.1. Осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгах

4.1.1. Шинжлэн шалгах ажиллагаа нь хараат бус, бие даасан байж, осол, зөрчил, дутагдал гарсан шалтгаан, нөхцөлийг үнэн зөв тогтоох, цаашид давтан гарахаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэнэ.

4.1.2. Осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгаж тайлан гаргах бөгөөд тайланд тухайн үйл явдлын нөхцөл байдал, шалтгаан, нөлөөлсөн хүчин зүйл, цаашид авах арга хэмжээг тусгана.

4.1.3. Төрийн захиргааны төв байгууллага нь осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгах болон тайлан боловсруулахтай холбоотой аргачлал баталж, мөрдүүлж болно.

4.1.4. Зөрчил, дутагдлын тайлан, холбогдох баримт материалыг хянаж шаардлагатай гэж үзвэл шинжээчийн дүгнэлт, улсын ахлах байцаагчийн шийдвэрээр тухайн үйл явдлыг дахин ангилж, нэмэлт болон дахин шинжлэн шалгаж болно.

4.2. Ослыг шинжлэн шалгах

4.2.1. Төмөр замын тээврийн ослыг төрийн захиргааны төв байгууллагаас томилсон баг шинжлэн шалгана. Осол шинжлэн шалгах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус байнгын баг ажиллуулж болно.

4.2.2. Шинжлэн шалгах баг нь төрийн захиргааны төв байгууллагын холбогдох газрын дарга, осол шинжлэн шалгах шинжээч, мэргэжилтэн, улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагчаас бүрдэнэ. Шаардлагатай тохиолдолд осолтой холбоотой байгууллагын албан тушаалтан, мэргэжилтэн, хууль ёсны төлөөлөгч болон хараат бус шинжээчийг оролцуулж болно.

4.2.3. Шинжлэн шалгах багийн шинжээч, улсын байцаагч нь хууль тогтоомж болон энэ журамд заасан эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ. Багт оролцож буй бусад мэргэжилтэн, хараат бус шинжээч нь өөрийн мэргэжлийн чиглэлээр дүгнэлт, зөвлөгөө өгч ажиллана.

4.2.4. Осол шинжлэн шалгах шинжээч нь шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад:

- осол болсон газар болон холбогдох объектод саадгүй нэвтрэх;
- холбогдох этгээдээс тайлбар, мэдээлэл авах;
- баримт бичиг, техник хэрэгслийн мэдээлэлтэй танилцах, шалгах;
- хөдөлгөөний бүртгэлийн төхөөрөмжийн мэдээллийг шалгах;
- шаардлагатай бол шинжилгээ, туршилт хийлгэх;
- осол шинжлэн шалгах ажиллагааг хараат бус, шударга, мэргэжлийн түвшинд явуулах;
- ослын шалтгаан, нөхцөлийг нотлох баримтад үндэслэн үнэн зөв тогтоох;
- цуглуулсан баримт, мэдээллийн бүрэн бүтэн байдал, хадгалалтыг хангах;

- шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад олж авсан нууцад хамаарах болон хувь хүний мэдээллийг задруулахгүй байх.

4.2.5. Төмөр замын тээврийн хяналтын улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагч нь Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасан эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх бөгөөд шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад шинжээчтэй хамтран ажиллаж, нотлох баримтыг хуульд заасан журмын дагуу хамгаална.

4.2.6. Осол шинжлэн шалгах явцад тухайн үйл явдалд хууль тогтоомж зөрчсөн шинж илэрсэн тохиолдолд эрх бүхий албан тушаалтан Зөрчлийн тухай хуульд заасан журмын дагуу зөрчлийн хэрэг бүртгэлийн ажиллагаа явуулна.

4.2.7. Осол шинжлэн шалгах явцад гэмт хэргийн шинж илэрсэн тохиолдолд холбогдох материалыг эрх бүхий мөрдөн шалгах байгууллагад шилжүүлнэ.

4.3. Зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгах

4.3.1. Энэхүү журмын 2.2, 2.3-т заасан зөрчил, дутагдлыг төмөр замын тээврийн байгууллага болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч дотоод журмын дагуу шинжлэн шалгаж, холбогдох дүгнэлт, тайлан гаргана.

4.4. Төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигчийн үүрэг

4.4.1. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан тохиолдолд төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь шуурхай арга хэмжээ авч, дотоод шалгалтыг зохион байгуулах;

4.4.2. Хүний амь нас, эрүүл мэндийг хамгаалж, анхан шатны тусламж үзүүлэх;

4.4.3. Энэ журмын 3.1, 3.2-т заасны дагуу шуурхай болон бичмэл мэдээллийг хүргүүлэх;

4.4.4. Осол, зөрчил, дутагдлын шалтгаан, нөхцөлийг тогтооход ашиглагдаж болох баримт бичиг, замын байгууламж болон хөдлөх бүрэлдэхүүний эд анги, бүрдэл хэсэг, эд зүйлийг хэвээр нь хадгалж, хамгаалах, дуу, дүрс бичлэгээр баримтжуулах;

4.4.5. Хүний амь нас, эрүүл мэнд, байгаль орчныг хамгаалах, осол, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхэд зайлшгүй шаардлагатай бол шинжээч, улсын байцаагчид мэдэгдэж осол, зөрчил, дутагдлын улмаас эвдэрч гэмтсэн хөдлөх бүрэлдэхүүн, барилга, байгууламж, эд зүйлсийг эвдэх, задлах, нээх, замаас зайлуулах, ослын газар болон аюултай бүсийг хамгаалалтад авах, татан буулгах, аюултай ачааны хор хөнөөлийг саармагжуулах зэрэг шуурхай арга хэмжээ авах;

4.4.6. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан газарт шинжээч, улсын байцаагчийг саадгүй нэвтрүүлэх, холбогдох баримт бичиг буюу илчит тэрэгний хурд хэмжигч, мэдээлэл бүртгэгчийн мэдээлэл /тууз/, бусад цуглуулсан нотлох баримтыг шинжээч, улсын байцаагч болон дотоод шалгалтын багт гаргаж өгөх;

4.4.7. Төмөр замын тээврийн байгууллага нь осол, зөрчил, дутагдал гарсан газарт ажиллах шинжлэн шалгах баг, шинжээч, улсын байцаагчийг

шаардлагатай хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, холбооны болон тээврийн хэрэгслээр хангах;

4.4.8. Төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь осол болсон газрын үзлэг дууссаны дараа цагдаагийн мөрдөгч эсвэл улсын ахлах байцаагчийн зөвшөөрлөөр суурь бүтэц болон хөдөлгөөн сэргээх ажлыг эхлүүлнэ.

4.5. Шинжлэн шалгах ажиллагаа

4.5.1. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан үед төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь осол, зөрчил, дутагдал гарсан газарт шинжээч эсвэл улсын байцаагч хүрэлцэн ирэхээс өмнө тэдэнд мэдэгдэж, осол, зөрчил, дутагдлын нөхцөл байдлаас хамааран дараах ажил, үүргийг гүйцэтгэнэ:

4.5.1.1. Хурд хэмжигчийн тууз, галт тэрэгний хөдөлгөөний мэдээллийг бүртгэх төхөөрөмж /мэдээлэл хадгалагч/, галт тэрэгний биечилсэн хуудас, тоормосны хангамжийн мэдээлэл, хурд хязгаарласан тухай анхаарамж, зүтгүүрийн ширээний журнал, бусад баримт бичиг, бүртгэлийн мэдээллийг хадгалж, шаардлагатай бол хуулбарлан авах;

4.5.1.2. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан газар, суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний техникийн байдалд үзлэг хийсэн тухай акт үйлдэх;

4.5.1.3. Суурь бүтэц, замын байгууламж болон хөдлөх бүрэлдэхүүний гэмтлийг тодорхойлох;

4.5.1.4. Осол, зөрчил, дутагдлын нөхцөл байдал, суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний байдал, эвдрэл, гэмтэл, гаднын болон ойр орчимд байгаа эд зүйлсийг гэрэл зураг, дуу, дүрс бичлэгээр баримтжуулах;

4.5.1.5. Осол, зөрчил, дутагдалд холбоотой ажилтан, гэрчээс бичгээр тодорхойлолт авч, шаардлагатай бол дуу, дүрс бичлэгээр баримтжуулах;

4.5.1.6. Осол, зөрчил, дутагдал болсныг баримтжуулах зорилгоор авсан гэрэл зураг, дуу, дүрс бичлэг, ослын дараах суурь бүтцийн тоног төхөөрөмж, хөдлөх бүрэлдэхүүний гэмтэл, арчлалтын норм хэмжээний өөрчлөлт, хөдлөх бүрэлдэхүүний байршил, замаас гарсан эхлэл, төгсгөлийн ул мөрийг заасан бүдүүвч зураг гаргах;

4.5.1.7. Осол, зөрчил, дутагдал гарах үеийн цаг агаарын байдлын талаар тэмдэглэл хийж, шаардлагатай бол холбогдох баримтыг авах.

4.5.2. Шинжилгээ, туршилт хийх зардлыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

4.5.3. Энэхүү журмын 2.1, 2.2 дахь заалтад заасан нөхцөл байдал үүссэн үед хөдлөх бүрэлдэхүүний техникийн байдалд үзлэг хийх болон дахин ашиглах боломжгүй, их засварт оруулах хэмжээний эвдрэлтэй эсэх акт гаргахад шинжээч, төмөр замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчийг оролцуулна.

4.5.4. Ослыг шинжлэн шалгах баг, шинжээч нь ослын шалтгаан, нөхцөлийг тогтоож, тайланг аль болох богино хугацаанд боловсруулна. Тайлангийн төслийг осол, зөрчил, дутагдалд оролцогч байгууллагад хүргүүлж, баримт мэдээллийн зөрүү, техникийн алдаа, үндэслэл бүхий тайлбартай холбоотой саналыг төслийг хүлээн авснаас хойш 7 /долоо/ ажлын өдрийн дотор бичгээр ирүүлэхийг мэдэгдэнэ. Ирүүлсэн саналыг шинжлэн шалгах баг хянаж үзээд, үндэслэлтэй гэж үзсэн саналыг тусгана. Үндэслэлгүй гэж үзсэн

саналыг тайланд хавсаргана. Тогтоосон хугацаанд санал ирүүлээгүй бол тайлангийн төслийг зөвшөөрсөнд тооцож, эцсийн тайланг баталгаажуулна.

4.5.5. Шинжлэн шалгах багийн шийдвэрийг олонхийн саналаар гаргана. Санал нийлээгүй багийн гишүүн өөрийн тусгай саналыг тайланд хавсаргана.

4.5.6. Осол, зөрчил, дутагдлын шалтгааныг тогтоохдоо нотлох баримт, суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүн тэдгээрийн эд анги, техник, тоног төхөөрөмжийг эвдэж гэмтээхгүй, үрэгдүүлэхгүй, сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүйгээр ажиллах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд холбогдох шинжээч, улсын байцаагчийн зөвшөөрлөөр мэргэжлийн байгууллагын оролцоотойгоор гүйцэтгүүлнэ.

4.5.7. Осол, зөрчил, дутагдлын тайланд дараах баримт, мэдээллийг хавсаргана:

- гэмтсэн, хохирсон хүмүүсийн мэдээлэл, холбогдох шинжээчийн дүгнэлт;
- хөдлөх бүрэлдэхүүн, суурь бүтцийн гэмтэл, техникийн нөхцөл байдал, ашиглалтад цаашид ашиглах боломж, их засвар хийх эсэхийг тодорхойлсон акт, дүгнэлт;
- хохирлын хэмжээг тодорхойлсон баримт, тооцоо;
- шаардлагатай тохиолдолд хийгдсэн шалган турших ажиллагааны акт, дүгнэлт;
- галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн хуулбар болон хөдөлгөөний бүртгэлийн мэдээлэл;
- суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний ашиглалт, арчлалт, техникийн байдалтай холбоотой баримт бичиг, бүртгэл, тайлангийн хуулбар;
- осол, зөрчил, дутагдал болсон газрын болон суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүний нөхцөл байдлыг харуулсан гэрэл зураг, дуу, дүрс бичлэг, бүдүүвч зураг;
- тухайн үеийн цаг агаарын нөхцөлийн талаарх холбогдох байгууллагын мэдээлэл;
- осол, зөрчил, дутагдалд холбогдох ажилтны техникийн мэдлэг, мэргэжлийн бэлтгэл, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт, эмнэлгийн үзлэг, ажил, амралтын горимтой холбоотой баримт;
- шаардлагатай бусад баримт, мэдээлэл.

4.6. Нууцлал, мэдээллийн хамгаалалт

4.6.1. Осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад олж авсан дараах мэдээллийг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд бусдад задруулахгүй:

4.6.1.1. Холбогдогч, гэрч болон бусад этгээдийн тайлбар, мэдүүлэг, хувь хүний мэдээлэл;

4.6.1.2. Шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад цуглуулсан акт, фото зураг, дуу, дүрс бичлэг, бүдүүвч зураг, хөдөлгөөний бүртгэлийн төхөөрөмж болон техникийн мэдээлэл;

4.6.1.3. Осол, зөрчил, дутагдалд өртсөн, хохирсон хүний эрүүл мэндийн болон бусад хувийн мэдээлэл;

4.6.1.4. Шинжлэн шалгах ажиллагааны явцад боловсруулсан санал, дүгнэлт, тайлан болон тэдгээртэй холбоотой дотоод мэдээлэл.

4.7. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

4.7.1. Осол, зөрчил, дутагдлын шалтгаан, нөхцөлийг арилгах, цаашид давтан гарахаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр шинжээчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэн төрийн захиргааны төв байгууллага зөвлөмж гаргаж, шаардлагатай тохиолдолд сайдын албан даалгавар хүргүүлнэ.

4.7.2. Төрийн захиргааны байгууллага болон төмөр замын тээврийн хяналтын улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагч нь холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шаардлага, албан даалгавар өгч, хэрэгжилтэд хяналт тавина.

4.7.3. Төмөр замын тээврийн байгууллага, үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь осол, зөрчил, дутагдлын шалтгаан, нөхцөлийг арилгах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫГ БҮРТГЭХ

5.1. Төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэхүү журмын 2.1-д заасан ослын ангиллыг эцэслэн тогтоож, бүртгэнэ.

5.2. Төрийн захиргааны байгууллага нь энэхүү журмын 2.2, 2.3-т заасан зөрчил, дутагдлын ангиллыг эцэслэн тогтоож, бүртгэнэ.

5.3. Төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам болон хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь өөрийн байгууллагад гарсан осол, зөрчил, дутагдлыг бүртгэж, холбогдох баримт материалыг холбогдох хууль тогтоомж болон архив, албан хэрэг хөтлөлтийн журмын дагуу хадгална.

5.4. Төмөр замын тээврийн гаднын нөлөөлөлтэй үйл явдлыг тухайн осол, зөрчил, дутагдлын бүртгэлд тусад нь ангилан бүртгэж, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэхэд ашиглана.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫГ ОЛОН НИЙТЭД МЭДЭЭЛЭХ

6.1. Осол, зөрчил, дутагдлын шинжлэн шалгасан дүнгийн талаарх товч мэдээллийг ил тод байдлыг хангах зорилгоор холбогдох байгууллага олон нийтэд мэдээлж болно.

Нийтэд мэдээлэхдээ дараах мэдээллийг тусгана:

- осол, зөрчил, дутагдал гарсан огноо, газар;
- осол, зөрчил, дутагдлын төрөл, ангилал;
- үр дагаврын ерөнхий мэдээлэл;
- урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авсан арга хэмжээ.

Нийтэд мэдээлэхдээ дараах мэдээллийг задруулахыг хориглоно:

- хувь хүний нууц, хувийн мэдээлэл;
- шинжлэн шалгах ажиллагаанд саад учруулах мэдээлэл;
- улсын болон байгууллагын нууцад хамаарах мэдээлэл.

6.2. Ноцтой үр дагавартай ослын талаарх мэдээллийг төрийн захиргааны төв байгууллага нэгдсэн байдлаар нийтэд мэдээлнэ.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ

ХЯНАЛТ, ХАРИУЦЛАГА

7.1. Энэхүү журмын хэрэгжилтэд төрийн захиргааны төв байгууллага, төрийн захиргааны байгууллага, төмөр замын тээврийн байгууллага, үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр зам, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч нь өөр өөрийн бүрэн эрх, чиг үүргийн хүрээнд хяналт тавьж, биелэлтийг хангуулна.

7.2. Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

7.3. Журам зөрчсөнтэй холбоотой хариуцлага:

7.3.1. Төмөр замын тээврийн аюулгүй байдлыг хангах үүргээ биелүүлээгүй, осол, зөрчил, дутагдлыг шинжлэн шалгахад саад учруулсан, эсхүл шуурхай арга хэмжээ авах үүргээ биелүүлээгүй бол Зөрчлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

7.3.2. Осол, зөрчил, дутагдалтай холбоотойгоор худал мэдүүлэг өгөх, баримт бичиг, нотлох баримтыг нуун дарагдуулах, устгах, гэмт хэрэг нуун далдлах үйлдэл гаргасан бол Эрүүгийн хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

Зам, тээврийн сайдын 20 . . . оны . . . дугаар сарын . . . -ны өдрийн . . . дүгээр тушаалын “Төмөр замын тээврийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах журам”-ын хавсралт

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ОСОЛ, ЗӨРЧИЛ, ДУТАГДЛЫН ШУУРХАЙ БИЧМЭЛ МЭДЭЭЛЭЛ

1. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан газар /нийслэл, аймаг, сум, баг, хороо, өртөө, хоорондын зам, км, зуут/:

2. Осол, зөрчил, дутагдал гарсан огноо, цаг, минут:

3. Осол, зөрчил, дутагдалтай холбоотой төмөр зам суурь бүтэц, тээвэрлэгч, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч:

4. Осол, зөрчил, дутагдлын нөхцөл байдал /ангилал/:

5. Хүний амь нас, эрүүл мэндэд учирсан хохирол:

6. Осол, зөрчил, дутагдалд өртсөн объектууд /суурь бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүн, ачаа эвдэрсэн/:

7. Байгаль орчинд учирсан хохирол:

8. Осол, зөрчил, дутагдалд төмөр замын тээврийн бус этгээдийн эд хөрөнгө, үйл ажиллагаанд учирсан хохирол:

9. Осол, зөрчил, дутагдлын шалтгаан /боломжтой бол урьдчилсан байдлаар/:

10. Осол, зөрчил, дутагдлын газарт ахалж ажиллаж байгаа албан тушаалтны нэр, утасны дугаар:

11. Хэргийн газарт үзлэг хийж байгаа цагдаагийн байгууллагын албан хаагчийн нэр, утасны дугаар:

12. Нөхцөл байдлыг түргэн шийдвэрлэх зорилгоор хийсэн үйлдлүүд:

13. Осол, зөрчил, дутагдлын фото зураг, дүрс бичлэг /шаардлагатай бол нэмэлтээр/:

Шуурхай мэдээлэл өгсөн:

/байгууллага, ажилтны овог нэр, гарын үсэг, утасны дугаар, цахим шуудангийн хаяг/

... оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр
... цаг ... минут

Анхаарах нь:

1. Осол, зөрчил, дутагдлын аль нь болохыг урьдчилсан байдлаар тогтоож бичнэ.
2. Асуултад аль болох дэлгэрэнгүй бичнэ, товчилсон үг хэрэглэхгүй.
3. Осол зөрчил, дутагдлын фото зураг, нотлох баримт хавсаргаж болно.

